Dinas a Sir Abertawe

Cofnodion Cyfarfod y Y Cyngor

O bell drwy Microsoft Teams

Dydd Mawrth, 2 Mawrth 2021 am 5.00 pm

Yn Bresennol: Y Cynghorydd D W W Thomas (Cadeirydd) oedd yn llywyddu

Y Cynghorydd(wyr)	**Y Cynghorydd(wyr)**	**Y Cynghorydd(wyr)**
C Anderson	B Hopkins	D Phillips
P M Black	D H Hopkins	C L Philpott
J E Burtonshaw	L James	S Pritchard
M C Child	O G James	A Pugh
J P Curtice	Y V Jardine	J A Raynor
N J Davies	J W Jones	C Richards
A M Day	L R Jones	K M Roberts
P Downing	M H Jones	B J Rowlands
C R Doyle	P K Jones	M Sherwood
C R Evans	S M Jones	R V Smith
V M Evans	E J King	A H Stevens
W Evans	E T Kirchner	R C Stewart
E W Fitzgerald	M A Langstone	D G Sullivan
R Francis-Davies	A S Lewis	G J Tanner
S J Gallagher	M B Lewis	M Thomas
L S Gibbard	W G Lewis	L G Thomas
F M Gordon	C E Lloyd	W G Thomas
K M Griffiths	P Lloyd	L J Tyler-Lloyd
J A Hale	I E Mann	G D Walker
D W Helliwell	P M Matthews	L V Walton
C A Holley	P N May	T M White
P R Hood-Williams	H M Morris	

Swyddog(ion)

Huw Evans	Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd
Adam Hill	Dirprwy Brif Weithredwr/Cyfarwyddwr Adnoddau
Tracey Meredith	Prif Swyddog Cyfreithiol
Phil Roberts	Prif Weithredwr
Ben Smith	Prif Swyddog Cyllid / Swyddog Adran 151

Ymddiheuriadau am absenoldeb

Y Cynghorydd(wyr): M Durke, T J Hennegan, R D Lewis a/ac P B Smith

---

60. Datgeliadau o fuddiannau personol a rhagfarnol.

Rhoddodd y Prif Swyddog Cyfreithiol gyngor ynghylch y buddiannau personol a rhagfarnol posib a allai fod gan gynghorwyr a/neu swyddogion ar yr agenda.

Atgoffodd Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd gynghorwyr a swyddogion y dylid cwblhau'r daflen "Datgeliadau o Ddiddordebau Personol a Rhagfarnol" os oedd gan y cynghorydd/swyddog fudd i'w ddatgan yn unig. Nid oes angen dychwelyd taflenni os nad oes unrhyw beth i'w ddatgan. Hysbyswyd cynghorwyr a swyddogion hefyd y dylid datgan unrhyw fudd ar lafar ac yn ysgrifenedig ar y daflen.

Yn unol â'r Cod Ymddygiad a fabwysiadwyd gan Ddinas a Sir Abertawe, datganwyd y buddiannau canlynol:

1) Datganodd y Cynghorwyr C Anderson, C A Holley, C E Lloyd, P Lloyd, L R Jones, R V Smith, D G Sullivan a T M White gysylltiad personol â chofnod 64 "Goblygiadau Cytundeb Gadael yr UE i Abertawe".

2) Datganodd y Cynghorwyr D W Helliwell, K M Griffiths, L James ac A Pugh gysylltiad personol â chofnod 66 "Trefniadau Derbyn 2022-2023".

3) Datganodd y Cynghorwyr A M Day, J W Jones a M H Jones gysylltiad personol â chofnod 69 "Enwebu Darpar Arglwydd Faer a Dirprwy Ddarpar Arglwydd Faer ar gyfer 2021-2022" a gadawsant y cyfarfod cyn iddo gael ei ystyried.

4) Datganodd y Cynghorwyr E W Fitzgerald, K M Griffiths, C A Holley, L James, S M Jones, C L Philpott a D G Sullivan gysylltiad personol â chofnod 69 "Enwebu Darpar Arglwydd Faer a Dirprwy Ddarpar Arglwydd Faer ar gyfer 2021-2022".

5) Datganodd y Cynghorwyr C Anderson, P M Black, J E Burtonshaw, M C Child, S J Gallagher, L S Gibbard, K M Griffiths, J A Hale, D W Helliwell, C A Holley, B Hopkins D H Hopkins, L James, J W Jones, M H Jones, S M Jones, E J King, M A Langstone, A S Lewis, W G Lewis, C E Lloyd , P N Mai, A Pugh, K M Roberts, M Sherwood, A H Stevens, R C Stewart, G J Tanner a T M White gysylltiad personol a rhagfarnol â chofnod 74 "Rhybudd o Gynnig - Dyfarniad Tâl y Sector Cyhoeddus" a dywedwyd eu bod wedi cael goddefeb gan y Pwyllgor Safonau i aros, siarad a phleidleisio ar y mater.

Swyddogion

6) Datganodd H Evans, A Hill, T Meredith, P Roberts a B Smith gysylltiad personol a rhagfarnol â chofnod 74 "Rhybudd o Gynnig - Dyfarniad Tâl y Sector Cyhoeddus".

61. Cyhoeddiadau'r Aelod Llywyddol.

1) Cydymdeimlad

a) Thelma Child, Mam yr Arglwydd Faer, y Cynghorydd Mark Child

Cyfeiriodd yr Aelod Llywyddol gyda thristwch at farwolaeth ddiweddar Thelma Child, mam yr Arglwydd Faer, y Cynghorydd Mark Child.

b) Y Cyn-gynghorydd Vernon Davies

Cyfeiriodd yr Aelod Llywyddol gyda thristwch at farwolaeth ddiweddar y Cyn-gynghorydd Vernon Davies. Cynrychiolodd Vernon Wardiau Bryn Lliw, Llwchwr a Phenyrheol am bron i 36 mlynedd, gan wasanaethu:

- Cyngor Dosbarth Trefol Llwchwr 1968 – 1974 (Ward Bryn Lliw).
- Cyngor Sir Gorllewin Morgannwg 1973 – 31 Mawrth 1996 (Ward Llwchwr).
- Dinas a Sir Abertawe 4 Mai 1995 - 10 Mehefin 2004 (Ward Penyrheol).

Roedd Vernon yn gyn-Gadeirydd Cyngor Sir Gorllewin Morgannwg 1988-1989 ac yn gyn-Gadeirydd y Pwyllgor Addysg.

Eisteddodd pawb yn dawel i ddangos cydymdeimlad a pharch.

2) Diwrnod Rhyngwladol y Menywod, 8 Mawrth 2021

Gofynnodd yr Aelod Llywyddol i bawb gefnogi a dathlu Diwrnod Rhyngwladol y Menywod ar 8 Mawrth 2021. Mae Diwrnod Rhyngwladol y Menywod yn dathlu cyflawniadau cymdeithasol, economaidd, diwylliannol a gwleidyddol menywod.

62. Cyhoeddiadau Arweinydd y Cyngor.

1) Brechiadau COVID-19

Darparodd Arweinydd y Cyngor yr ystadegau diweddaraf sy'n ymwneud â chyflwyno'r brechiadau yn lleol.

2) "Ymgyrch Dim Hiliaeth Cymru" Cyngor Hil Cymru

Nododd Arweinydd y Cyngor fod Dirprwy Arweinwyr y cyngor ac Arweinwyr y Grwpiau Gwleidyddol eraill, ynghyd â'r Cynghorydd L S Gibbard wedi llofnodi Addewid Cyngor Hil Cymru fel rhan o'i "Ymgyrch Dim Hiliaeth Cymru". Anogodd bob cynghorydd i wneud yr un peth.

3) Cyllid Carlam ar gyfer Bargen Ddinesig Bae Abertawe

Dywedodd Arweinydd y Cyngor y bydd cyllid ar gyfer prosiectau'r Fargen Ddinesig yn cael ei gyflymu yn dilyn cyhoeddiadau diweddar gan y Llywodraeth. Byddai hyn yn caniatáu i'r partneriaid yn y Ddinas-ranbarth fenthyca llai am gyfnodau byrrach a chaniatáu i gyllid lifo'n gynt.

63. Cwestiynau gan y Cyhoedd.

Ni chafwyd cwestiynau gan y cyhoedd.

64. Cytundeb Gadael yr UE.

Cyflwynodd Arweinydd y Cyngor adroddiad gwybodaeth a oedd yn ceisio cynyddu ymwybyddiaeth o Gytundeb Gadael yr Undeb Ewropeaidd (UE) a sut y bydd yn effeithio ar Abertawe.

65. Datganiad Technegol Rhanbarthol ar gyfer Ail Adolygiad i'r Agregau a Datganiad o Gydweithredu Is-ranbarthol

Cyflwynodd Aelod y Cabinet dros Gyflawni a Gweithrediadau adroddiad a oedd yn ceisio cymeradwyaeth i'r Datganiad Technegol Rhanbarthol o Agregau, ail Adolygiad. Roedd hefyd yn ceisio cymeradwyaeth i ddatblygu'r Datganiad o Gydweithredu Is-ranbarthol rhwng Dinas a Sir Abertawe, Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot a Chyngor Sir Gâr ar ddarparu adnoddau mwynau craig mathredig.

Penderfynwyd ar y canlynol:

1) Cymeradwyo'r Datganiad Technegol Rhanbarthol, ail adolygiad yn ffurfiol er mwyn bodloni gofynion y Polisi Cynllunio Cenedlaethol ac i'w ddefnyddio fel:

   i) Fframwaith strategol i'w ystyried yn adolygiad y Cynllun Datblygu Lleol (CDLl); ac

   ii) Ystyriaeth bwysig yn y broses rheoli datblygu ar ôl i Lywodraeth Cynulliad Cymru gytuno arni.

2) Cytuno ar y Datganiad o Gydweithrediad Is-ranbarthol rhwng Cynghorau Abertawe, Castell-nedd Port Talbot a Sir Gâr fel y'i hatodir yn Atodiad B yr adroddiad.

66. Trefniadau Derbyn 2022-2023.

Cyflwynodd Aelod y Cabinet dros Wella Addysg, Dysgu a Sgiliau adroddiad a oedd yn ceisio penderfyniad ar y Trefniadau Derbyn ar gyfer Ysgolion a gynhelir ar gyfer y flwyddyn academaidd 2022-2023.

Penderfynwyd ar y canlynol:

1) Cymeradwyo'r trefniadau derbyn arfaethedig ar gyfer 2022-2023 ar gyfer dosbarthiadau meithrin fel a nodir yn Atodiad A yr adroddiad.

2) Cymeradwyo'r trefniadau derbyn arfaethedig ar gyfer 2022-2023 ar gyfer dosbarthiadau derbyn fel a nodir yn Atodiad B yr adroddiad.

3) Cymeradwyo'r trefniadau derbyn arfaethedig ar gyfer 2022-2023 ar gyfer Blwyddyn 7 fel a nodir yn Atodiad C yr adroddiad.

4) Cymeradwyo'r trefniadau derbyn arfaethedig ar gyfer 2022-2023 ar gyfer trosglwyddiadau yn ystod y flwyddyn fel a nodir yn Atodiad Ch yr adroddiad.

5) Cymeradwyo'r trefniadau derbyn/meini prawf derbyn arfaethedig ar gyfer 2022-2023 ar gyfer dosbarthiadau'r chweched yn Atodiad D yr adroddiad.

6) Cymeradwyo'r Amserlen Ddigwyddiadau ar gyfer ysgolion cynradd ac uwchradd yn Atodiad Dd yr adroddiad.

7) Nodi'r niferoedd derbyn ar gyfer ysgolion cynradd ac uwchradd, fel a nodir yn Atodiad E yr adroddiad.

67. Adroddiad Cynnydd y Strategaeth Digartrefedd.

Cyflwynodd Aelod y Cabinet dros Gartrefi, Ynni a Thrawsnewid Gwasanaethau adroddiad gwybodaeth, a oedd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am gynnydd Strategaeth Digartrefedd Abertawe 2018-22. Yr adroddiad oedd yr adolygiad pwynt canolog y Strategaeth, a oedd yn esbonio'r cyflawniadau hyd yma, effaith ac ymateb y Gwasanaeth Digartrefedd a'i bartneriaid i bandemig COVID-19, a'r heriau a ragwelwyd yn y dyfodol.

68. Cytuno y dylai Cyngor Abertawe ddod yn llofnodwr i'r Siarter Creu Lleoedd.

Cyflwynodd Aelod y Cabinet dros Gyflawni a Gweithrediadau adroddiad, a oedd yn ceisio cymeradwyaeth i Gyngor Abertawe ddod yn llofnodwr y Siarter Creu Lleoedd.

Penderfynwyd ar y canlynol:

1) Cymeradwyo Siarter Creu Lleoedd Cymru a daeth Cyngor Abertawe yn llofnodwr y Siarter.

Sylwer: Gofynnodd y Cynghorydd C A Holley i seminar hyfforddi cynghorwyr gael ei drefnu i amlinellu rhagor o wybodaeth am y Siarter Creu Lleoedd.

Dywedodd Aelod y Cabinet dros Gyflawni a Gweithrediadau y byddai'n trefnu seminar o'r fath. Gellir cynnig seminarau tebyg ar gyfer Canllawiau Cynllunio Atodol eraill.

69. Enwebu'r Darpar Arglwydd Faer a'r Darpar Ddirprwy Arglwydd br Faer ar gyfer 2020-2021.

Cyflwynodd Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd adroddiad a oedd yn ceisio enwebiadau ar gyfer yr Arglwydd Faer a Darpar Ddirprwy Arglwydd Faer er mwyn caniatáu i drefniadau digwyddiad Urddo'r Arglwydd Faer a'r Dirprwy Arglwydd Faer fynd yn eu blaen.

Penderfynwyd ar y canlynol:

1) Enwebu'r Cynghorydd Mary H Jones yn Ddarpar Arglwydd Faer ar gyfer 2021-2022.

2) Enwebu'r Cynghorydd Mike Day yn Ddarpar Ddirprwy Arglwydd Faer ar gyfer 2021-2022.

70. Council Procedure Rule 4 "Smoking / Refreshments / Mobile Phones / Comfort Break"

Yn unol â Rheol 4 Gweithdrefn y Cyngor gohiriodd yr Aelod Llywyddol y cyfarfod er mwyn hwyluso egwyl o 10 munud.

71. Estyn cyfnod swydd ar gyfer Aelod Annibynnol (Cyfetholedig) y Pwyllgor Safonau.

Cyflwynodd Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd adroddiad a oedd yn ceisio cytundeb i ailbenodi Margaret Williams yn Aelod Annibynnol (Cyfetholedig) o'r Pwyllgor Safonau am gyfnod pellach o 4 blynedd.

Penderfynwyd ar y canlynol:

1) Ailbenodi Margaret Williams yn Aelod Annibynnol (Cyfetholedig) o'r Pwyllgor Safonau am un cyfnod olynol arall yn y swydd a ddaw i ben ar 31 Mawrth 2025.

2) Diolch i Gareth Evans am ei gyfnod o 6 blynedd fel Aelod Annibynnol o'r Pwyllgor Safonau.

72. Dyddiadur Cyrff y Cyngor 2020-2021.

Cyflwynodd Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd adroddiad, a gyflwynodd Ddyddiadur Cyrff y Cyngor drafft 2021-2022.

Penderfynwyd:

1) Mabwysiadu'r Dyddiadur Cyrff y Cyngor 2021-2022 drafft yn amodol ar gymeradwyaeth derfynol yng nghyfarfod blynyddol y cyngor ar 20 Mai 2021.

73. Adroddiad Blynyddol Craffu 2019-20.

Cyflwynodd Cadeirydd Pwyllgor y Rhaglen Graffu adroddiad gwybodaeth a amlinellodd Adroddiad Blynyddol Craffu 2019-2020 yn nodi gwaith y tîm craffu dros y cyfnod hwnnw.

74. Rhybudd o Gynnig - Dyfarniad Cyflog y Sector Cyhoeddus.

Rhybudd o Gynnig gan Gynghorwyr R C Stewart, D H Hopkins, A S Lewis, C E Lloyd, J A Raynor, M Thomas, E J King, L S Gibbard, A Pugh, R Francis-Davies, A H Stevens, P M Matthews, P Lloyd, V M Evans, R V Smith, M Sherwood, C R Evans a C Anderson.

Cynigiwyd gan y Cynghorydd C E Lloyd a'i eilio gan y Cynghorydd R C Stewart.

"Mae'r Cyngor hwn yn condemnio'r cyhoeddiad gan Ganghellor y Trysorlys, Rishi Sunak, a Llywodraeth y DU i rewi cyflogau 2 filiwn o weithwyr allweddol yn y sector cyhoeddus ond yn enwedig y rheini a gyflogir gan y cyngor lleol fel y cyhoeddwyd yn adolygiad gwariant y DU ar 25 Tachwedd 2020.

Mae pandemig Coronafeirws yr 11 mis diwethaf wedi gweld gweithwyr y cyngor ar flaen y gad yn yr ymateb i Coronafeirws, gan ddiogelu ein cymunedau a chymryd risgiau yn ddyddiol.

Mae'r cyhoeddiad hwn, sy'n dilyn dros 10 mlynedd o galedi, ac sydd eisoes wedi gweld gostyngiad mewn cyflogau mewn termau go iawn, yn warthus. Mae is-adrannau gweithlu'r cyngor gan gynnwys Athrawon, Gweithwyr Sbwriel, Swyddogion Iechyd y Cyhoedd a llawer mwy, i gyd wedi chwarae eu rhan yn yr ymateb i COVID-19. Mae'r lefelu a addawyd i'r rheini sy'n gweithio yn ein Sector Gofal Cymdeithasol, gan gynnwys gweithwyr cartrefi gofal, gweithwyr gofal cartref a gweithwyr cymdeithasol, y mae llawer ohonynt wedi peryglu eu bywydau wrth dderbyn y cyflog a'r amodau isaf, wedi'u hanghofio hyd yn oed cyn i'r pandemig ddod i ben ac mae hynny'n warth cenedlaethol. Nid yw rhoi clap yn talu biliau.

Mae angen cyfraddau cyflog teilwng ar bobl ac maen nhw'n eu haeddu, nid gostyngiad mewn cyflog ar ôl i lawer ohonynt beryglu eu bywydau yn ystod y pandemig i'n cadw ni i gyd yn ddiogel. Mae'r penderfyniad hwn hyd yn oed yn fwy gwarthus o gofio bod y gwariant ar y gyllideb amddiffyn yn cynyddu ar yr un pryd â'r gostyngiad mewn cyflogau gweithwyr.

Unwaith eto, mae'n ymddangos mai gwasanaethau rheng flaen y sector cyhoeddus fydd yn dwyn llawer o faich polisi economaidd aflwyddiannus sy'n ymosod ar gyflogau a'r gallu i wario yn hytrach nag annog ysgogi twf a buddsoddiad y mae mawr ei angen a fydd yn hanfodol i wella economi'r DU yn y misoedd a'r blynyddoedd nesaf. Dylai'r adferiad economaidd fod ar gyfer y lliaws ac nid yr ychydig yn unig.

Dymuna'r cyngor fod:

Arweinydd Cyngor Abertawe yn ysgrifennu llythyr at Ganghellor y Trysorlys yn gofyn iddo ailystyried y cynnig hwn gan sicrhau bod gweithwyr allweddol y sector cyhoeddus yn cael eu cydnabod yn briodol gyda dyfarniad tâl teilwng yn 2021/22.

Bod Arweinydd Cyngor Abertawe yn gwahodd Arweinwyr Grwpiau i lofnodi'r llythyr a dangos eu cefnogaeth i weithwyr allweddol."

Yn unol â Rheol 30 Gweithdrefn y Cyngor "Pleidlais", gofynnwyd am bleidlais gofnodedig. Cofnodwyd y bleidlais ar y newid fel a ganlyn:

O blaid (52 o gynghorwyr)		
Cynghorydd(wyr)	**Cynghorydd(wyr)**	**Cynghorydd(wyr)**
C Anderson	D H Hopkins	D Phillips
J E Burtonshaw	O G James	C L Philpott
M C Child	L James	S Pritchard

J P Curtice	Y V Jardine	A Pugh
N J Davies	P K Jones	J A Raynor
A M Day	S M Jones	C Richards
P Downing	E J King	K M Roberts
C R Doyle	E T Kirchner	M Sherwood
C R Evans	A S Lewis	R V Smith
V M Evans	M B Lewis	A H Stevens
W Evans	W G Lewis	R C Stewart
E W Fitzgerald	C A Lloyd	G J Tanner
R Francis-Davies	P Lloyd	D W W Thomas
L S Gibbard	I E Mann	M Thomas
F M Gordon	P M Matthews	G D Walker
K M Griffiths	P N May	L V Walton
C A Holley	H M Morris	T M White
B Hopkins	-	-

Yn erbyn (0 Cynghorydd(wyr))		
Cynghorydd(wyr)	**Cynghorydd(wyr)**	**Cynghorydd(wyr)**
-	-	-

Ymatal (6 o gynghorwyr)		
Cynghorydd(wyr)	**Cynghorydd(wyr)**	**Cynghorydd(wyr)**
S J Gallagher	P R Hood-Williams	M A Langstone
D W Helliwell	L R Jones	B J Rowlands

Wedi gadael y cyfarfod oherwydd datganiad o gysylltiad personol (0 cynghorydd)		
Cynghorydd	**Cynghorydd**	**Cynghorydd**
-	-	-

Penderfynwyd mabwysiadu'r Hysbysiad o Gynnig a amlinellir uchod.

Daeth y cyfarfod I ben am 8.20 pm

Cadeirydd